

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ СТРЕС-ФАКТОРІВ НА ПСИХОЕМОЦІЙНИЙ СТАН СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

Сливка Я. І., Савка Ю. М., Крічфалушій О. П., Поляк-Митровка І. І.,
Віраг М. В.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,

м. Ужгород, Україна

kaf-fiziolog@uzhnu.edu.ua

Вступ. Особливості навчального процесу та характер професійного спрямування студентів-медиків є досить специфічними, що обумовлено високим ризиком виникнення стресової дезадаптації у різні періоди навчання. Виявлення та аналіз факторів, які істотно впливають на стресостійкість студентської молоді дозволить попередити розвиток дезадаптивних станів та зберегти фізичне та ментальне здоров'я майбутніх лікарів.

Мета дослідження: дослідити інтенсивність впливу різних стресорів на психоемоційний стан студентів-медиків та виявити їх взаємозв'язок з рівнем тривожності.

Матеріали та методи. У дослідженні приймало участь 156 студентів II, III курсу медичного факультету віком від 17 до 21 років. Для вивчення стресових факторів та вимірювання інтенсивності напруги, спричиненої стресорами використаний стрес-опитувальник для студентів-медиків (medical student stressor questionnaire (mssq)). Усі стрес-фактори поділені на групи, де 1 – це стресори, пов'язані із навчальним процесом, 2 – особистісні стресори, 3 – стресори, пов'язані з процесами викладання, 4 – соціальні стрес-фактори, 5 – обумовлені мотиваційною сферою та, останній, 6 – соціально-групові та робочі стрес фактори. Для оцінки рівня ситуативної та особистісної тривожності застосували опитувальник Спілбергера-Ханіна.

Результати. Тест-опитувальник дозволив вивчити характеристику стресорів та оцінити вираження стресу, пов'язане з певним етіологічним фактором. Результати показали, що стресори першої групи (пов'язані з навчальним процесом) спричинюють близький до сильного стрес (середній результат – 1,97); другої (інтра- та інтерперсональні), третьої (пов'язані з процесом викладання і навчання), четвертої (соціальні стрес-фактори), шостої (соціально-групові та робочі стрес-фактори) – помірний стрес (1,42; 1,28; 1,2; 1,34 відповідно); п'ятої групи (стрес-фактори, обумовлені мотиваційною сферою) – легкий стрес (0,82).

В ході дослідження, завдяки кореляційному аналізу показників, виявлено значний прямий зв'язок між ситуативною тривожністю та 1 ($r=0,53$, $p=6,256$) і 6 ($r=0,50$, $p=6,290$) групами стрес-факторів.

За допомогою кореляційного аналізу були встановлені виключно прямі слабкої та середньої сили статистично вірогідні коефіцієнти кореляції, як між ситуативною тривожністю та 1,2,3,4 групами стресорів, так і між особистісною тривожністю та 1,2,3,4 групами стресорів. А саме, з ситуативною тривожністю та I ARS ($r=0,4474$, $p<0,001$), II IRS ($r=0,3202$, $p<0,001$), III TLRs ($r=0,4041$, $p<0,001$), IV SRS ($r=0,3745$, $p<0,001$). З особистісною тривожністю та I ARS

($r=0,5278$, $p<0,001$), II IRS ($r=0,4611$, $p<0,001$), III TLRS ($r=0,3527$, $p<0,001$), IV SRS ($r=0,2459$, $p<0,001$).

Таким чином, встановлено, що найбільшу напругу у студентів-медиків викликають стрес-фактори, пов'язані з академічним навантаженням, а саме щільний академічний графік, велика кількість базових теоретичних дисциплін та значний обсяг навчального матеріалу, який необхідно опрацювати у короткі строки, труднощі з розумінням змісту матеріалу, методи опитування та оцінювання; також, певну напругу викликає брак вільного часу та групова взаємодія, при якій необхідність усної відповіді чи дискусії у присутності однолітків викликає значний дискомфорт.

Висновки. За результатами дослідження виявлено, що найбільший стрес викликають фактори, які пов'язані з навчальним процесом та соціально-групові. Кореляційний аналіз показав прямий статистичний зв'язок ситуативної тривожності і стресорів, що пов'язані з навчальним процесом.